

[Fiskeriministeren]

Hr. Svend Haugaard beder om, at jeg administrerer mildt og rimeligt. Det er klart, at jeg har ikke ønsker om at lave restriktioner for restriktionernes skyld, men det er kommet til udtryk fra de allerfleste ordførere, at vi har en sådan situation for erhvervsfiskeriet, og vi har en samfundsmæssig interesse i at opretholde et stort fiskerierhverv, og det gør, at det er nødvendigt at foretage de begrænsninger, som er baggrunden for dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 15 stemte for, 107 imod; 4 stemte hverken for eller imod

Ændringsforslag nr. 4, § 1 med de foretagne ændringer, § 2, ændringsforslag nr. 5 og § 3, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om tilskud til strukturprojekter inden for jordbruget.

(Lovforslag nr. L 164. Fremsat 19/1 78. Første behandling 7/2 78. Betænkning 20/4 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1-10 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1977-31. marts 1978, II.

(Lovforslag nr. L 228, se tillæg D. Fremsat 28/4 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovforslag nr. L 229. Fremsat 28/4 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP):

De to lovforslag, vi skal behandle nu, drejer sig om én ting, som dette lands finansminister kan, nemlig forgælde os alle sammen, stifte lån i ind- og i udland. I de tre år, vi nu har haft denne regering og dermed denne finansminister, er det faktisk det eneste, det overhovedet er lykkedes for denne regering at gennemføre. Til gengæld må man sige, det er en opgave, den har klaret med bravur: Faktisk findes der ikke én eneste finansminister i hele dette århundrede, der på så kort tid har været i stand til at forgælde hver eneste dansker med så mange penge, som denne finansminister har klaret. Den indenlandske gældsætning har han på tre år mere end tildoblet, og den udenlandske gæld har han efterhånden næsten fået fordoblet. Tænk, alt dette har han klaret på kun tre år! Det er simpelt hen godt klaret.

Men der er jo et men. Desværre sidder vi nu i gæld så langt op over begge ører, at vi efterhånden får sværere og sværere ved at klare os ud af disse gældsforpligtelser. Da Danmark i Valdemar Atterdags tid befandt sig i en lignende situation, var man så heldig, at landet blev ramt af den sorte død, pestsygdommen. Denne sygdom myrdede ca. halvdelen af landets befolkning, hvorefter Valdemar Atterdag fór land og rige rundt og indtog alle de gårde, som havde tilhørt de mennesker, der nu var blevet ramt af den sorte død. Bl.a. ved hjælp af midlerne derfra lykkedes det ham at komme ud af udlandsgælden. Forhåbentlig er det ikke så drastiske midler, vores finansminister bliver nødt til at benytte sig af, for at vi kan komme ud af nutidens udlandsgæld.

Men en kendsgerning er det i hvert tilfælde, at der venter befolkningen særdeles vanskelige tider, hvis vi skal have bragt denne udlandsgæld ud af verden, og det vil sandsynligvis være således, at denne finansminister i historiebøgerne vil blive husket i flere hundrede år for den helt vanvittige letsindighed, han igennem de sidste tre år har lagt for dagen i sin ledelse af landets økonomi.

Han vil sandsynligvis for eftertiden komme til at stå som Knud den store Gældsætter, eller måske kommer han til at hedde Knud Atterdag, fordi han blev ved med at udsætte tidspunktet for problemernes løs-

ning. En kendsgerning er det i hvert fald, at han vil komme til at stå til skræk og advarsel for kommende generationer for, hvordan man i hvert fald ikke skal bære sig ad.

På denne baggrund virker det helt absurd, tragikomisk, at det netop er denne finansminister, der har så travlt med at kritisere Japan og USA for deres økonomiske politik. Japan har som bekendt en arbejdsløshed på 2,6 pct. og en særdeles positiv betalingsbalance, og USA har en vækstrate, der er 4-5 gange så stor som vores; alligevel mener finansministeren altså, at han ved meget mere om, hvordan man fører økonomisk politik, end disse landes regeringer gør.

Det foreliggende lovforslag, nemlig ansøgning om bemyndigelse til at optage et lån i udlandet på yderligere 5 mia kr., kan vi selvfølgelig ikke være med til, og i begrundelsen herfor kan jeg efterhånden bare henvise til de utallige andre gange, vi har behandlet et sådant forslag, og til det, vi har sagt under finanslovdebatterne m. v. Jeg skal kun kort gentage, at det, det drejer sig om, er at få nedsat omkostningsniveauet, at det drejer sig om at nedsætte det alt for store offentlige forbrug og dermed det store statsunderskud, og at det drejer sig om at fjerne en lang række af de hindringer, der i øjeblikket er lagt på vort erhvervsliv. Så længe man ikke vil være med til nogen af disse ting, så længe vil man blive nødt til at fortsætte denne helt uantagelige gældsætningspolitik. Og så længe man ikke vil være med til at lette byrderne for erhvervslivet, vil vi i hvert fald ikke være med til at give regeringen mulighed for at fortsætte denne helt uansvarlige gældsætningspolitik. Vi vil derfor modarbejde det foreliggende forslag så meget, som vi overhovedet er i stand til.

Erling Olsen (S):

Det foreliggende lovforslag er udtryk for, at vi under en international krise må søge ikke at slå for meget i stykker og må prøve på at ride stormen af og gøre det på en økonomisk og menneskeligt forsvarlig måde. Det er samtidig udtryk for, at der i udlandet er tillid til den måde, hvorpå vi fører vores krisepolitik. Vi har for øjeblikket en temmelig stor international likviditet, men det er stadig muligt for os at optage ganske store lån på rimelige vilkår, fordi man i udlandet har til-

[Erling Olsen]

lid til den måde, hvorpå vi arbejder os igennem vanskelighederne.

Med de udsigter, der i øvrigt er for den internationale økonomi, og med det lånebehov, vi kan se vi fortsat vil have et stykke tid frem, er der ikke anden mulighed end at udnytte lånemulighederne, når de er der, og derfor bliver vi nødt til at give finansministeren den ønskede bemyndigelse.

Christoffersen (V):

Venstre kan tilslutte sig lovforslaget. Ikke fordi vi ønsker yderligere gældsstiftelse eller nødtvungen kapitalimport, som nogle foretrækker at kalde det, men fordi regeringens manglende vilje eller evne til at føre en økonomisk politik, der giver større valutaindtjening, jo indebærer, at vi fortsat har et meget betydeligt underskud, som skal finansieres. Hvis det alene skal finansieres ved private udlandslån, ved vi, at konsekvensen bliver et endnu højere indenlandsk renteniveau og udbud af endnu flere indenlandske statslån. Derfor foretrækker vi i denne ulykkelige situation, at det er staten, som optager så stor en del af udlandslåne som muligt, simpelt hen for at aflaste de private virksomheder for den byrde, der vil ligge i det, og for at forhindre, at renten stiger yderligere.

Men lovforslaget giver jo anledning til at stille finansministeren nogle kontante og, synes jeg, ret alvorlige spørgsmål om udviklingen i selve gældsstiftelsen. Jeg vil således spørge, om finansministeren her i dag kan bekræfte, at underskuddet på betalingsbalancen i årets tre første måneder har været på 3 mia kr. eller 200 mill. kr. mere end i første kvartal i fjor. Det synes jeg må være af interesse, måske ikke for denne forsamling – den er jo ikke så stor – men så i hvert fald for en bredere offentlighed.

Kan ministeren bekræfte, at årsagen hertil er, at ikke alene importen nu er stagnerende, men at også eksporten nu næsten stagnerer, og at industrieksporten faktisk er faldende?

Mit tredje spørgsmål lyder sådan: tror finansministeren på denne baggrund, at underskuddet i hele 1978 stadig kan holdes nede på de 7 mia kr., der omtales i bemærkningerne til lovforslaget? Det betyder jo, at vi i hver af de resterende 9 måneder af kalenderåret kun må have et underskud på ca. 450 mill. kr. Jeg vil gerne høre ministe-

rens vurdering af dette, samt hvad regeringens eget økonomiske sekretariat og Nationalbankens direktion mener om det. Er det virkelig realistisk at forestille sig, at vi i årets sidste tre kvartaler totalt set kan nøjes med et underskud på 4 mia kr? Hvis det ikke er det, mener jeg, det kunne være nyttigt at få finansministerens vurdering af, hvor vi så bevæger os hen. Vi har jo desværre tidligere set sørgelige eksempler på fejlskøn, fejlskøn, som man på et alt for sent tidspunkt er blevet opmærksom på var fejlskøn. Jeg mener derfor, at finansministerens besvarelse af disse spørgsmål er nyttig, ja, nødvendig.

Jeg stiller også spørgsmålene, fordi vi andre, mens finansministeren har været i Mexico – og jeg ønsker ham velkommen tilbage og udtrykker håbet om, at han ikke har fået lært andre så meget, men måske selv har fået lært noget – har siddet og læst et svar, han har givet folketingets politisk-økonomiske udvalg. Egentlig skulle vi have haft et samråd; det har vi ikke fået endnu. Jeg håber, vi får det hurtigst muligt; det har vi i hvert fald bedt om. I den besvarelse, jeg siger til, skriver finansministeren eller hans embedsmænd, at hvis man skal sikre sig, at underskuddet på betalingsbalancen nedbringes i det tempo, der er forudset, må der ske en finanspolitisk stramning i form af skatte- og afgiftsforhøjelser på 3 mia kr. i 1979, og man siger vel egentlig også i den besvarelse lidt længere henne, at en tilsvarende stramning skal lægges ovenpå i 1980. Jeg synes, det vil være rigtigt også i dag at spørge finansministeren i salen, hvad hans holdning til den vurdering i besvarelsen til det politisk-økonomiske udvalg er. Det er vel ikke bare et regneeksempel? Jeg går ud fra, at det afdækker en faktisk bekymring hos regeringen for den udvikling, der er under opsejling.

Palle Simonsen (KF):

Det er klart, at et forslag som det, der her er til behandling, kan give ethvert oppositionsparti lejlighed til at holde en virkelig tordentale til regeringen og fortælle om, hvor dårlig en økonomisk politik regeringen fører. Det har vi haft så mange andre lejligheder til at gøre, så det vil jeg ikke bruge tid på her i dag. Jeg kunne også bruge tid på at fortælle, hvilken politik vi mener der skulle stilles i stedet for, men det er nok heller ikke lige

[Palle Simonsen]

tidspunktet at gøre det. Det, der selvfølgelig står tilbage, er, at nu har vi gang på gang været i den situation, at vi må give finansministeren en ny bemyndigelse til at optage nye lån, og det er selvfølgelig en understregning af den alvorlige økonomiske situation, vi befinder os i. Man kan som hr. Erling Olsen sige, at det er godt, Danmark er i stand til at optage lån, og når vi er det, bør vi også udnytte lånemulighederne på den bedst mulige måde. Det er selvfølgelig en meget positiv betragtning af denne forbindelse; det, der står tilbage, er bare, at det selvsagt havde været det lykkeligste, hvis vi havde stået uden dette forslag.

Jeg synes nok, der er grund til at hæfte sig især ved et af de spørgsmål, hr. Christophersen var inde på, og det er spørgsmålet om betalingsbalanceunderskuddets udvikling i resten af 1978. Hvis finansministerens skøn holder stik – og det må vi sandelig håbe det gør – har vi jo en understregning af, at der er virkninger af augustforlig II. Men det er meget vigtigt at få afklaret fra finansministerens side, om han virkelig tror, at dette skøn holder. Gør det det, er der som sagt ligesom en gunstigere udvikling undervejs, og så får vi ligesom lidt opskrift på, hvordan vi har mulighed for at klare problemerne. Men det får vi også mulighed for at drøfte, når dette lovforslag skal behandles i finansudvalget.

Til slut skal jeg kun sige, at det er med meget store betænkeligheder, at vi siger ja til dette forslag, men vi forstår vel, at finansministeren, i den situation vi befinder os i, er nødsaget til at have denne bemyndigelse, og på denne baggrund vil vi nølende tilslutte os forslaget.

Alfred Andersen (SF):

I socialistisk folkeparti er vi også positivt indstillet over for lovforslaget. Jeg føler mig fristet til at komme med et par kritiske bemærkninger ikke til regeringen, men til de partier, som har været oppe indtil nu, for de har en del af skylden for, at vi er kommet i den situation, at vi har været tvunget til at optage disse lån.

Freddy Madsen (DKP):

Også vi kan tilslutte os lovforslaget, og det sker ligeledes med al den betænkelighed, vi

tidligere har lagt for dagen, når vi har diskuteret disse sager.

Vi synes også, den økonomiske politik, der føres, og som regeringen har hovedansvaret for, er dårlig. Den har vi kritiseret ved mangfoldige lejligheder, sidst da vi havde finanslovdebatten, og derfor finder jeg heller ikke anledning til at gå dybere ind på det her. Men jeg kan tilslutte mig de bemærkninger, hr. Alfred Andersen kom med. Når man fra specielt venstres og konservativ side begræder denne udvikling, må vi sige, at de to partier igennem de forlig, de har sluttet med regeringen, i vidt omfang har været med til at føre denne politik, ja, vel endog har klemmt regeringen til i en hel del situationer at føre den politik.

Vi anser det for skadeligt at fortsætte en politik, hvor gældsstiftelsen til udlandet fortsætter, fordi vi mener, der er andre måder at løse problemerne på. Men ved denne lejlighed skal jeg blot pege på, at vi fortsat har den opfattelse, at vi ikke kommer ud af den misere, medmindre vi vil tage restriktive midler i anvendelse, f. eks. dæmpning af importen. Vi mener, der skulle være en egentlig importregulering, men selv et så beskedent krav som det, der har været rejst igen og igen, om en mærkning af tekstilerne, viger regeringen tilbage for, på trods af at andre EF-lande har gennemført sådanne restriktioner. Vi er langt ud over alle rimelige grænser den artige dreng i Europa, som vil tage alle byrderne, hvilket medfører, at de andre så sandelig også vælter byrderne over på os, og det er det, der sker i denne situation.

Men når nu tingene er sket, og hvis vi skal afværge større ulykker, er vi nødt til at have disse udlånslån. I den forbindelse vil jeg spørge finansministeren, om han ikke fandt det rimeligt at ophæve de bestemmelser, der findes om, at kommunerne ikke kan optage lån i udlandet. I øjeblikket er det kun Københavns kommune, der har den ret, men jeg mener, at specielt de store kommuner, udviklingskommunerne, har behov for at løse en lang række opgaver på nuværende tidspunkt, opgaver, som det ville være billigere at løse i denne situation, og som ville gavne beskæftigelsen. Det ville være rimeligt, at kommunerne i stedet for at være henvist til det danske lånemarked fik mulighed for at gå til udlandet; det ville også væsentligt mindske finans-

[Freddy Madsen]

ministerens behov for at optage udenlandske lån.

Niels Helveg Petersen (RV):

Lovforslaget er ikke særlig velegnet som grundlag for at gennemføre en større politisk-økonomisk diskussion. Jeg kan på det radikale venstres vegne meddele, at vi er indstillet på, at finansministeren skal have den bemyndigelse, der bedes om.

Alfred Hansen (DR):

Ja, så er vi der igen, ikke bare ved årets tilbagevendende begivenhed, men ved den begivenhed, som vi bliver præsenteret for 2 gange om året, nemlig at finansministeren anmoder om bemyndigelse til at optage lån i udlandet på 5 mia kr. plus diverse indenrigske lån. Det er åbenbart også på pengeområdet tilfældet, at vi importerer mere, end vi eksporterer, og det hænger måske sammen med det forhold, at vi også på vareområdet i øvrigt importerer mere, end vi eksporterer. Reelt skylder vi altså nu ifølge bemærkningerne til lovforslaget 40 mia kr. Jeg vil da takke finansministeren for de fyldige bemærkninger, der ledsager forslaget, hvor vi helt klart kan se, hvordan vores forpligtelse er over for udlandet med hensyn til de allerede optagne lån, og hvoraf det fremgår, at vi i 1981, som forholdene er nu, bliver belastet stærkest, nemlig med at betale inkl. afdrag og renter lige ved 7 mia kr.; for indeværende år 3,5 mia kr. Dertil kommer det, der skal betales vedrørende anden offentlig udenlandsk gæld.

Det var måske til at overse konsekvenserne af det, hvis man nu havde skabt en situation, hvor det ikke længere var nødvendigt at låne. Men der er jo ikke meget, der tyder på, at vi er for nedadgående, hvad dette angår, og jeg vil gerne spørge finansministeren, om det ikke virker foruroligende, at optagelsen af disse lån ligesom heller ikke har afhjulpet de indenrigske problemer med hensyn til beskæftigelse, inflation og rente.

Jeg vil samtidig gerne spørge med hensyn til lovforslag nr. L 230, hvordan finansministeren, hvis finansministeren får . . .

Formanden:

Det kommer til særskilt behandling.

Alfred Hansen (DR):

. . . undskyld, hr. formand, jeg skal så holde mig til lovforslag nr. L 229. Vi finder fra retsforbundets side, at det ikke er noget dårligt i sig selv at optage lån i udlandet, hvis bare man kan se, at det, man låner, er noget, som kan bruges til investering i noget, der kan give en god afkastning. Men når vi ser på de seneste års udvikling, må vi nok sige, at det ligesom ikke rigtig afspejler sig i en bedre indlandssituation, og derfor må vi altså desværre erklære over for finansministeren, at vi ikke kan medvirke til optagelse af dette udenlandske lån.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal først takke for den meget brede tilslutning til lovforslaget og derefter gøre nogle enkelte bemærkninger til de taler, ordførerne har holdt, også til hr. Svend Andersen (Rosk.a.). Jeg gad egentlig vide, hvad hr. Svend Andersen (Rosk.a.) mener er baggrunden set fra fremskridtspartiets side for den kritik, fremskridtspartiet fører af gældsætningen, som hr. Svend Andersen (Rosk.a.) jo meget malende beskrev. For bedømmelsen af fremskridtspartiets politik er, at den ikke fører til et mindre underskud på statsbudgettet, at den ikke fører til et mindre underskud på betalingsbalancen, og at den derudover fører til en forøgelse af arbejdsløsheden på 130.000. Det er ikke nogen god baggrund, hr. Svend Andersen (Rosk.a.) har for at fremføre sin kritik. Hvis jeg gik til det økonomiske sekretariat eller til budgetdepartementet og bad dem lave en politik til mig, der giver 130.000 flere arbejdsløse og ingen forbedring af betalingsbalancen, så tror jeg, de ville finde det overordentlig vanskeligt, men det har fremskridtspartiet faktisk løst. For så vidt skylder man fremskridtspartiet en kompliment, for det er en helt igennem blændende opvisning i formuleringen af en elendig politik, som hr. Svend Andersen (Rosk.a.) har præsteret med sine ændringsforslag til finanslovforslaget, og jeg synes derfor, at hr. Svend Andersen (Rosk. a.) skulle dæmpe sin kritik en anelse ned.

Derefter skal jeg ganske kort sige, da også hr. Christophersen var inde på det tema, at den tale, jeg holdt i Den internationale Valutafond, som hr. Christophersen udmærket ved - jeg tror såmænd ikke, hr. Svend An-

[Finansministeren]

dersen (Rosk.a.) ved det – ikke var en tale, der blev holdt af mig som dansk finansminister, men en tale, der blev holdt på vegne af EFs finansministerråd, og en tale, som var enstemmigt vedtaget af samtlige europæiske finansministre i det råd.

Dernæst gjorde hr. Christophersen nogle bemærkninger og stillede spørgsmål om underskuddets størrelse på betalingsbalancen i årets første tre måneder, om udviklingen i eksporten og importen og spurgte, om forbedringen af betalingsbalancen kan holde. Hertil vil jeg sige, at jeg ikke har nogen tal for underskuddet på betalingsbalancen i årets første tre måneder, men jeg har et tal, der viser, at der, for så vidt angår handelsbalancen, bortset fra skibe og fly, er en forbedring på 0,6 mia kr. for første kvartal i år.

Hvad angår eksporten, ligger det sådan, at de samlede eksporterede mængder, således som hr. Christophersen også antog det, har været lidt lavere i første kvartal af 1978 end i tilsvarende kvartal sidste år, mens der fra fjerde kvartal 1977 til første kvartal i år har været en nedgang på ca. 5 pct., når vi ser på de sæsonkorrigerede tal; jeg er ganske enig med hr. Christophersen i, at det bestemt ikke er nogen gunstig udvikling.

For så vidt angår den importerede mængde, er den faldet fra første kvartal 1977 til første kvartal i år, uden at jeg skal gå nærmere ind i enkeltheder.

Jeg kan sige, for så vidt angår eksporten, at vi jo endnu ikke har nogen tal, der giver mulighed for en nøjere analyse, som hr. Christophersen også ved det, men formentlig skyldes udviklingen ikke mindst i industrieksporten afmatningen på det svenske marked.

Til hr. Christophersens øvrige spørgsmål skal jeg sige, at regeringen med sin økonomiske politik klart har tilkendegivet, at den prioriterer en forbedring af betalingsbalancen højt, og at der med augustforlig II sidste år blev banet vej for en forbedring af vores betalingsbalancestilling over for udlandet i 1977 set i forhold til 1978.

Men jeg kan sige, at medens udenrigshandelstallene i sidste halvdel af 1977 afspejlede den økonomiske politik på tilfredsstillende måde, har hr. Christophersen ret i, at tallene for januar og nu for marts ikke viste den ønskede forbedring i forhold til de samme måneder i 1977. Til gengæld er der en ikke ube-

tydelig forbedring i februar. Alt i alt har dette som sagt bevirket, at handelsbalancen har udvist en forbedring, om end kun en begrænset forbedring, i forhold til samme kvartal sidste år.

Det er desværre ikke på nuværende tidspunkt muligt på grundlag af det foreliggende materiale at give et endeligt skøn over, hvad vi nu må anse betalingsbalanceforbedringen i 1978 for at blive, men jeg kan sige som min personlige vurdering, at det må være vanskeligt, efter de tal vi har set for de sidste måneder, at fastholde en forbedring af betalingsbalancen på hele 3 mia kr. Efter min bedømmelse vil forbedringen nok blive noget mindre end de 3 mia kr. Vi følger selvfølgelig udviklingen opmærksomt, idet vi lægger vægt på, at målsætningen om en væsentlig forbedring af betalingsbalancen for 1978 opretholdes.

Ellers vil jeg kun i al stilfærdighed sige til hr. Christophersen, at det fortsat forekommer mig lidt vanskeligt at se, hvad det egentlig er for en politik, venstre har lagt op, som ville have givet en forbedring af betalingsbalancen, der er væsentlig anderledes end den, regeringens politik har medført, herunder den politik, der er lagt op i augustforlig II, hvori jo også venstre deltog.

Hr. Freddy Madsen stillede mig det spørgsmål, om der ikke burde være flere kommuner, som kunne optage lån i udlandet, og jeg kan svare, som jeg har gjort det ved tidligere lejligheder, at det er af betydning for vores omdømme, for vores kreditværdighed i en vis forstand, at markedet ikke oversvømmes med mange forskellige låntagere, og derfor mener vi, det er rigtigt at begrænse kredsen af låntagere til den nuværende.

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP):

Jeg skal ikke forlænge debatten ret meget, men når finansministeren taler om, at bedømmelsen viser, at fremskridtspartiets politik ville give langt flere arbejdsløse og ikke ville forbedre betalingsbalancen, må jeg for god ordens skyld lige nævne, at denne bedømmelse jo er lavet af denne regering, men denne regerings evne til at vurdere og bedømme, hvad der gavner beskæftigelsen, og hvad der gavner betalingsbalancen, har vi jo desværre til fulde set i de tre år, denne

[Svend Andersen (Rosk.a.)]

regering har siddet: i de tre år er der sket det, at arbejdsløsheden er mere end tredoblet, og at betalingsbalanceunderskuddet er omkring tidoblet. Derfor er der vist ikke ret mange tilbage i dette land, der har høje tanker om denne regerings evne til at bedømme, hvad der gavner betalingsbalancen og beskæftigelsen. Tværtimod har man i erhvervslivet næsten den grundsætning, at hver gang denne regering siger et eller andet, disponerer man ud fra, at det modsatte sker, for så er man næsten 100 pct. sikker på at gøre det rigtige. Det viser noget om, hvad denne regering formår at udrette med hensyn til vores betalingsbalance og vores beskæftigelse.

Finansministeren (Heinesen):

Man kunne få det indtryk af hr. Svend Andersen (Rosk.a.)s indlæg, at det var regeringen personligt, der havde vurderet virkningerne af fremskridtspartiets ændringsforslag til finanslovsforslaget på den økonomiske politik. Det er det ikke. Det er embedsmænd, det er økonomer, der har foretaget denne vurdering, og jeg har ikke rettet så meget som et komma i den. Men jeg kan da godt forstå, at det er pinagtigt for hr. Svend Andersen (Rosk. a.) at få konstateret, at konsekvensen af fremskridtspartiets politik er 130.000 flere arbejdsløse uden en forbedring af betalingsbalancen.

I øvrigt er Danmark ikke det eneste land, som har beskæftigelsesproblemer, vi er ikke det eneste land, hvor arbejdsløsheden er steget her igennem krisen, det er den jo i samtlige de lande, vi kan sammenligne os med, men det nævner hr. Svend Andersen (Rosk. a.) i sin – nu skal jeg ikke karakterisere den – tale her ikke noget om.

Christoffersen (V):

Jeg takker finansministeren for hans besvarelse. Den var fyldig; i visse passager så fyldig, at det måske kunne være lidt svært at forstå, hvad ministeren mente, men jeg forstod det godt: underskuddet bliver altså større i år, end man havde regnet med. Men det kan vi måske senere vende tilbage til.

Jeg går ud fra, at når vi nu får et samråd i politisk-økonomisk udvalg, har ministeren klarhed over, hvordan det er gået i første kvartal, og så kunne det være nyttigt at få et

egentligt skøn over, hvordan det kommer til at gå i resten af året.

Må jeg tilføje, at ligesom ministeren har ladet sine embedsmænd beregne, hvordan hr. Svend Andersen (Rosk.a.)s politik virker, lod han jo i sin tid sine embedsmænd beregne, hvorledes vores politik virker, og denne beregning viste, at den i modsætning til fremskridtspartiets giver både en bedre betalingsbalance og en større beskæftigelse. De papirer kunne ministeren læse igennem ved lejlighed.

Freddy Madsen (DKP):

Det drejer sig om finansministerens svar til mig om spørgsmålet om kommunerne. Jeg synes nu nok, at det er en overordentlig fantastisk argumentation, ministeren brugte her. Jeg havde egentlig regnet med at vente til det næste punkt med at komme ind på nogle af de ting, men lad mig så tage det nu.

Den politik, som regeringen fører bl.a. med det næste forslag om statslån, er jo en politik, der er beregnet på at sætte renten i vejret eller holde renten på et højt niveau. Med hvilket formål? For at tvinge en stor del af de private kapitalister til at gå på det udenlandske lånemarked for at optage lån dér. Der er ingen begrænsninger. De kan oversvømme markedet langt mere end den beskedne udvidelse af kommunernes lånerammer, der var tale om. Man kan altså lade i tusindvis af kapitalister låne i udlandet, det oversvømmer ikke markedet, men at lade nogle få kommuner finansiere fornuftig anlægsvirksomhed i denne arbejdsløshedssituation anser regeringen altså for at være helt tåbeligt. Så ved vi da det.

Formanden

Når forslagene er opført hver for sig, er det selvfølgelig meningen, at de skal behandles hver for sig. Men jeg håber, at vi sparer de udtalelser, der er fremsat om det næste forslag, i anden omgang.

(Kort bemærkning).

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg skal kun gentage, at vi føler ikke, at det på nogen måde har været nogen pinagtig konstatering, uanset om det måtte være regeringens økonomer eller det økonomiske se-

[Svend Andersen (Rosk. a.)]

kretariats økonomer, der har været med til at foretage denne vurdering. Vi mener overhovedet ikke, at der er tale om nogen konstatering. Summa summarum er det vel i stor udstrækning de samme mennesker, som har hjulpet regeringen med at gennemføre den politik, som man har ført igennem de sidste 3 år. Det siger også noget om kvaliteten af det arbejde, disse mennesker er i stand til at udføre, og det siger dermed også noget om deres evne til at vurdere vores politik.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg kan kun konstatere, at hr. Svend Andersen (Rosk. a.) endnu en gang tager fejl. Den gennemførte politik er regeringens ansvar og regeringens ansvar alene og ikke embedsmændenes.

Med hensyn til hr. Freddy Madsens bemærkninger skal jeg sige, at der er væsentlig forskel på, om det er virksomheder, som optager forretningsmæssige kreditter på ganske normal måde på de udenlandske markeder i forbindelse med deres handelssamkvem med dem, eller det er offentlige låntagere, som den danske stat og den danske offentlige sektor sender på markedet. Det er vores bestemte vurdering, at der er grænser for, hvor mange af dem der bør være.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.

(Lovforslag nr. L 230. Fremsat 28/4 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Olsen (S):

En række af de betragtninger, som burde fremsættes omkring det foreliggende lovforslag, har allerede været ført frem under drøftelsen af det foregående, så jeg skal nøjes med at pege på, at en række hensyn til pengeforsyningens begrænsning og til rentesatsens højde sammenlignet med den udenlandske rente nødvendiggør, at man følger den vedtagne finanslov op med en lånebemyndigelse som den her begærede.

De diskussioner, som i de seneste dage har været ført om rentens højde herhjemme, har i høj grad relation til selve indretningen af vores kapitalmarked, til spørgsmålet om, hvorledes de institutioner, vi har på kapitalmarkedet, fungerer. Dette lovforslag har alene til hensigt under forudsætning af uændrede institutionelle forhold på kapitalmarkedet at sikre en forsvarlig økonomisk og specielt likviditetsmæssig og rentemæssig udvikling, og med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg skal indskrænke mig til at henvise til, hvad vi har sagt ved tidligere lignende forslags behandling, og hvad vi har sagt ved finanslovdebatter, og så herudover bemærke, at efter vores opfattelse er det faktisk en nærmest djævelsk måde at forsøge på at begrænse underskuddet på, fordi det betyder, at denne evige lånoptagelse ruller videre, og som en snebold bliver den større og større. Jeg nævnte i et tidligere indlæg, at vores indenlandske statsgæld alene fra 1975 er steget fra 2½ mia kr. til 25 mia kr., og hvis denne udvikling får lov til at fortsætte, vil det betyde, at om ca. 2 år vil vores indenlandske statsgæld vel være omkring 40–50 mia kr. med heraf følgende rente- og afdragsforpligtelser på omkring 15 mia kr. eller måske oven i købet 20 mia kr. om året. Enhver – enhver, gentager jeg – uden for denne sal kan se, at dette ikke kan fortsætte, men alligevel tager man skyklapperne på og fortsætter. Man traller glad videre, og hvad sker der? Ja, der sker det, at vi får en ret så brat opvågningen om nogle ganske få år.

Dette forslag fører endvidere med sig, at renteniveauet forskydes opad, og det har jo en lang række negative virkninger, som jeg